

Årsberetning 2017

Naturhistorisk Forening for Nordsjælland

Formandens mundtlige beretning

Endnu et foreningsår er gået.

2017 var foreningens 50. sæson - godt gået!

Vi har holdt mange møder, ekskursioner og en dejlig udflugt til Mols. Året afsluttedes festligt med jubilæumsfesten i Tisvilde. Referat af de enkelte arrangementer kan ses nedenfor.

Arrangørerne af botanikturer har ydet en stor indsats med 15 ture. En stor tak til Hanne Ertmann og Jan Larsen, Hannes årsberetning kan ses andet sted på siden. Fugleturene, arrangeret af Hans-Henrik Ibfelt og Jørgen Nielsen, har haft stigende tilslutning til de forskellige fugleområder. Tak for jeres uvurderlige indsats.

Når man er 50 år, kan man godt komme lidt i krise. Er det godt nok, det der gøres og er vi på omgangshøjde med samtiden. Vil der fortsat være interesse for foreningen.

Når jeg ser ud over forsamlingen, må jeg indrømme, at der er mange gråhårede, som deles om den fælles nysgerrighed for naturen - Det grå guld.

Vi vil gerne appellere til yngre voksne, studerende og børn; men det er svært!

Til gengæld har vi indtryk af, at medlemmerne hygger sig til arrangementerne og møder nye mennesker.

Bestyrelsen vil gerne have medlemmerne til at lære hinanden at kende.

Hvordan gør man det? Studiekredse? Museumsbesøg? Flere ture - færre foredrag?

Der er mange muligheder og det er der mulighed for at få indflydelse på ved at lade sig vælge ind i bestyrelsen.

Vi må desværre forlade Gymnasiets foredragssal. Vi har søgt andre muligheder og er endt med Kedelhuset bag Hillerød Bibliotek. Vi håber, I bliver glade for at komme det nye sted, hvor der også er mikrofon og projektor, samt et lille køkken med muligheder for servering.

Bestyrelsen har set på foreningens vedtægter og ønsker at ændre dem, så de bedre passer til virkeligheden og er mere praktisk anvendelige.

Med Ida-Lykkes afgang som mangeårig formand, sker der forandringer i foreningsbestyrelsen.

Jeg ønsker at fratræde kasserer-arbejdet, som jeg har passet siden 2001.

Tyge Kjær er fratrådt på grund af sygdom.

Jeg håber der er mange som vil træde til og være med i bestyrelsen. Det er der man har indflydelse på hvad der skal ske i foreningen.

Jeg håber at Naturhistorisk Forenings fremtid vil præges af den store opbakning vi har fra medlemmerne og at vi kan fortsætte i 50 år til.

Der er brug for steder, hvor man kan blive klogere på verden og livet.

Leif Møller-Hansen

Årsrapport

Generalforsamling

Efter den ordinære generalforsamling holdt Leif en tale på hele bestyrelsens vegne, hvori han udtrykte sin store tak til Ida-Lykke for de mange mange år, hvor hun har stået i spidsen for foreningen.

Ida-Lykke med husstand blev udnævnt til livsvarig æresmedlem af Naturhistorisk Forening, og hun modtog en sølvbroche som en symbolsk tak for det store arbejde og engagement, hun altid har vist.

Efter selve generalforsamlingen viste Kurt Borella billeder og fortalte om sin smukke naturhave.

Danske landskaber og deres malere

Claus Helweg Ovesen. Det blev lidt af et tilløbsstykke med 68 fremmødte, hvoraf de 8 gæster. Foredragsholderen var særdeles velforberedt, og meget vidende om de danske landskabsmalere. Han talte og viste billeder i en stiv klokke-time, men han gjorde det med et gran humor, så det gled lettere ned. Vi fik helt klart skærpet vore sanser, når vi taler om, hvordan vi ønsker, et landskab skal se ud. Efter pausen var der en hel del spørgsmål og kommentarer fra tilhørerne.

Aldring – sker det i hovedet eller i kroppen

Cand. Scient. Ronnie Sahl, Center for Sund Aldring, Københavns Universitet. 65 tilhørere (16 gæster), tæt sammentrængt i alternativt lokale, da gymnasiet havde arrangement i den store sal, trods aftale. Godt foredrag. Udbytterig aften med svar på mange spørgsmål.

Mennesket i Naturen – Naturen i Mennesket

Søren Rasmussen (Albatros). 55 deltagere, heraf 15 betalende gæster. Søren R. er en meget vidende person, der kunne tale i timevis om naturen bredt forstået. Her fortalte han i et meget højt tempo om tankerne i bogen med aftenens titel. Et lidt svært, men meget interessant foredrag.

Plastik- en ny miljøkatastrofe?

Foredrag v. Jakob Strand, Århus Universitet. 56 deltagere. Ved en uheldig dobbeltbooking var den sædvanlige sal optaget, og vi blev henvist til mindre lokale, hvor pladsen var noget kneben og hvor fugt og temperatur ret hurtigt blev generende. Ingen mikrofon.

Foredraget gennemgik de vigtigste kilder til plastikforureningen og den geografiske fordeling på kloden. De gener, plastaffaldet påfører fugle og havdyr blev belyst, ligesom nedbrydningen af større plaststykker til mindre og helt små millimeterstore fragmenter blev omtalt. De økologiske konsekvenser af plastforureningen er mangelfuldt belyst, så indtil vi bliver klogere her kan det opfattes som et æstetisk problem.

Måske skal vi have særligt fokus på alle de additiver, som findes i plast og som er giftige og som har en tendens til at akkumulere bl.a. i det, vi spiser. Tilfredshed med foredraget.

Havørreden i sjællandske vandløb

Ferskvandsbiolog Peter W. Henriksen, Limno Consult. Kun 17 tilhørere. Et velforberedt og letforståeligt aftenforedrag om artens biologi, bestandsudvikling, kunstigt opdræt mv. Hertil generel vandløbsteori, almindelig pleje, restaureringstiltag mv. Foredraget vekslede imellem trusler og muligheder. Tydeligst står måske indtrykket af hvor meget garnfiskeriet langs kysterne hæmmer havørredens bestandsudvikling, og hvor skadelig grundvandsindvinding og udledning af rensed spildevand er for livet i vandløbene.

Status på Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Ved Skovrider Jens Bjerregaard Christensen. Ca. 60 tilhørere, 19 gæster. Hovedansvarlig i Naturstyrelse for processen. I løbet af ca. 1,5 år skal nationalparken vedtages.

Lidt beskåret i forhold til tidligere plan da korridorerne er mindre. 98 % offentlige arealer og 2 % private. Lidt langt og uldent foredrag, som illustrerede

embedsmandens problem med at tilgodese alle parter og være loyal overfor politikerne.

Vi blev orienteret om, at der måske sker noget i Søborg Sø sagen.

Livet i Havelse Å

Kaj Larsen, Frederiksværk Sportsfiskerforening. 13 deltagere.

Fin demonstration at åens små dyr der er føde for ørreden som er lystfiskerens fornemste bytte.

Lidt vidtløftig demonstration at vandløbskvalitet og hvordan stryg og sandfang virker.

En inspirerende og entusiastisk ildsjæl som gør hvad han kan for at bedre åens kvalitet.

Dagsommerfugle

Christian Videnkjær og Martin Bjerg. God aften med 48 fremmødte heraf 10 gæster a 50 kr., 3 fra biblioteksklubben, 2 nye medlemmer. En aften med to bestyrelsesmedlemmer fra Lepidopterologisk Forening, hvor de på baggrund af deres fremragende fotos af de danske sommerfugle gav en slags status over dyrenes situation i Danmark. De gav også eksempler på, hvordan vi selv kan gøre noget for at give sommerfuglene bedre livsmulighed i vores haver.

Endelig lagde de op til turen til Melby Overdrev den 17.6.17.

Tur i Lille Lyngby Mose

30 deltagere (max. deltagerantal efter krav fra Naturstyrelsen), Turleder: Kristian Søgaard, Hillerød Kommune (sekunderet af Niels Worm, Naturstyrelsen). Mødested: P-plads ved Ll. Lyngby Kirke.

Vi havde adgang til normalt aflukkede områder, hvilket kræver tilladelse fra Naturstyrelsen.

Turens formål var, ud over at observere flora og fauna og diskutere naturpleje og at se kommunens hydrologi projekt i mosen. Desuden at inspicere de voldanlæg, som kommunen har etableret ud mod Arresø for at hindre søvand i at trænge ind på de lavt liggende bredarealer.

Sagen er, at mosens terræn synker, bl.a. på grund af udtørring. Hydrologiprojektet har til formål at hindre, at vandet via drænen ledes bort fra arealerne. Der vedligeholdes således et forhøjet vandspejl i undergrunden.

Naturplejen så fornuftig ud, bl.a. fordi der er sat en del kreaturer ud i mosen. Der iagttoges en stor mængde bjørneklo på de private arealer, er grænser op til naturstyrelsens område. Vi passerede forbi en række vandhuller med løgfrøer.

Desværre var vejret ikke det bedste, men alligevel stor tilfredshed med turen.

Kr. Himmelfartstur til Mols Bjerger

Medlemmer af bestyrelsen havde planlagt en meget fin tur til Mols Bjerger. Vi havde nogle meget kompetente turledere og foredragsholdere. Beskrivelse af turen ligger på hjemmesiden. Brug rapporten til at planlægge tur selv og/eller gør andre opmærksomme på den.

Sommerfugletur til Melby Overdrev

28 deltagere. Turledere Martin Bjerg og Christian Videnkjær. Vejret var med os – det var strålende sol, men også en del blæst. Turen begyndte med, at vi alle fik udleveret et A4 ark med afkrydsningsfelter og flotte fotos af de sommerfugle, som der var en chance for at se.

Det lykkedes os at finde 16 forskellige arter, et flot resultat. Undervejs var der også rig lejlighed til at se på det spændende planteliv, og turen sluttede med at vi kiggede efter myreløvelarver – de var nu svære at se.

Byfesten – Hillerød. Præsentationstur

Rundtur i Slotsparken. 10 gæster heraf 8, der ikke var medlemmer af foreningen. Ok tur. Var åben for interesserede, med uddeling af reklamer for Naturhistorisk Forening for Nordsjælland. Slotsparken er mere end Barokhaven - natur for eksempel!

Flagermus

Under kyndig ledelse af flagermusekspert Julie Dahl Møller deltog ca. 20 personer i en særdeles spændende og stemningsfyldt aften, hvor vi så og hørte mindst 4 af de 5 arter, som lever i Indelukket, Frederiksborg Slotspark. Vi mødtes ved Badstueslottet kl. 20, men vi skulle helt hen mod kl. 20.45-21, før der kom flagermusaktivitet. En skøn aften.

Grævlingetur

Biolog Janne Aaris-Sørensen. 19 deltagere fulgte Janne Aaris-Sørensen i Snævret Skov og fik fortalt om bl.a. grævlingernes liv og færden frem til et kompleks, hvor der både boede grævlinge og ræve. Adskillige var på venteliste.

50 års Jubilæumsfest

Vi fejrede foreningens runde fødselsdag på Sankt Helene Centret i Tisvildeleje. Vi var 38 tilmeldte, hvoraf mange valgte at overnatte på stedet. Vi havde planlagt et varieret program, der indledtes kl.15 med udendørs kaffe og kage i den lune efterårsdag. Med Hans-Henrik Ibfelt som guide gik vi en tur i området, hvor vi fik set Kildeblokken, Sandflugtsmonumentet, hørte om sandflugten og passerede haven med eksotiske træer, der hører til institutionen Godhavn.

Efterfølgende mødtes vi omklædte til et glas velkomstchampagne, hvor Henrik Weiding causerede over emnet "kultur-natur". Om kulturspor, som har udviklet sig til natur. Henrik supplerede sit foredrag med en række dejlige billeder.

Kl. 18.30 gik vi til bords til en udsøgt 3-retters menu med efterfølgende kaffe. Alle vine inklusiv dessertvin omhyggeligt udvalgt af Hans Henrik. Under middagen var der diverse indslag, bl.a. et jubilæumsdigt skrevet og fremført af vores huspoet Hans Henrik Ibfelt. Jubilæumstalen stod vores tidligere formand Ida-Lykke for. Tiden gik hurtigt i det gode selskab, og vi sluttede af med en velmagende suppe til natmad. Det er vores indtryk, at deltagerne var tilfredse med arrangementet.

De, der overnattede, kunne stå op til et veldækket morgenbord. For de formiddags-friske var der mulighed for en gåtur, inden turen gik hjemad.

Galler

Den unge forsker Simon Haarder fortalte med stor ekspertise om emnet GALLER - disse underlige gevækster på planter. Fremmødet var ikke så stort (24 personer), og det var ærgerligt, for det blev en særdeles god aften, hvor vi fik et meget velforberedt oplæg, serveret med et begejstret glimt i øjet og med mange flotte og illustrative fotos samt medbragte eksemplere på spændende galler. Efter pausen var der stor spørgelyst.

Hvinænder

Årets naturfotograf 2016, Per Finn Nielsen viste sine unikke billeder og videofilm af primært hvinandens adfærd. Hans kamera har både været inde i hvinandens rede i hule træer og fulgt den under vandet. En stor oplevelse for en fyldt sal på gymnasiet.

Fugleture

Foreningen har i 2017 gennemført 4 fugleture til hhv. Nivåbugten og Nørremosen ved Kregme i foråret og til Ll. Lyngby Mose og Strødam/Solbjerg Eng sø i efteråret med deltagerantal på 10 til 14. Der henvises i øvrigt til fuglelisterne fra de enkelte ture på foreningens hjemmeside.

Botanikture

Vi havde planlagt 15 botanikture, som alle blev gennemført. 9 af dem var aftenture til destinationer i Nordsjælland, hvor vi med års mellemrum har fulgt floraen.

På 3 aftenture med tidligere start kom vi f.eks. til Allindelille Fredskov og fik set den imponerende flueblomstbestand. Ligeledes imponerende var antallet af blomster i Himmelev Skov. En af de tre ture på en lørdag eller søndag gik til Falsterbo – Skanör, hvor vi så mange spændende plantearter bl.a. klokke-ensian.

Sæsonen blev traditionen tro afsluttet med en billedaften, hvor vi bl.a. så billeder fra årets botanikture. Der kan læses meget mere om de enkelte ture på foreningens hjemmeside, hvor der nu ligger udførlige plantelister med indledende turbeskrivelser.